

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: László József.	Egy példány ára 4 fillér. Helyettesítő: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
M. tyban: Negyedévre	8 korona			
Éves ár:	12 "			
6 hónapra: Negyedévre	5 "			
3 hónapra:	20 "			

ROSTA.

Órült beszéd, de van benne rendszer, mondják Hamletre, mikor mimeli a bolondságot.

A mi tisztelt ellenzéki politikusaink nem igen élhetnek ezzel a mentséggel. Az ő bolondságaik többnyire ok és rendszer nélkül hirtelen rántódnak elő.

Egyáltalán az ötletszerűség jellemzi ezeket a kirohanásokat. Mint a hogy a vörös nyelvű kisördög pattan ki a játékos dobozból, hogy megijessze a gyermekeket. A nagy háború, a rombolásban páratlan sikerű obstrukció is csak ilyen ötletszerű kiruccanások láncolata volt. A jelszavak egymásután, rendszer-telenül termettek, mint eső után a gomba.

A szünet alatt is van az ellenzéki politikának egy ötletszerű vesszőparipája. Ez a legújabb. Hetek óta egyre-másra fel-felbukkan a trónöröklés kérdése. Jó öreg királyunk, hála Istennek, egészséges. Egy idő óta mégis azon töprengenek az ellenzéki elmék, hogy ki lesz a trónörökös? meg hogy lesz-e koronázás még Ferenc József életében?

Sok badarságot képes termelni az ötletszerű politika nekivadult képzelete. Hát teljék benne öröme! De vajjon akad-e elég számár, aki ezt a tömérdek bogáncsot lelelje?

* * *

Uramfia! Két hete, hogy ama bizonyos, rab módjára őrzött királyleány kiszökött a börtönéből és még mindig nem felelték el. Az újságok határozottan vénnülni kezdenek!

Szegény Lujza hercegnő ott a párizsi rue de la Paix-n képzelem, hogyan imádkozik magában, bár adna már a szélsőséges szerencse új szenzációt a hiénatermészetű újságíró uraknak, hogy öt-bétkén hagynák! Valami kilencszeres rablógylkosság köllene hamarjában. Egy árva mosóné, aki három gyermekének

elmetszi a nyakát . . . bezzeg mingyárt csendesen élhetné napjait a belga király leánya.

* * *

Bizonyára feltűnik az olvasó közönségnek, hogy a budapesti színházakat a megnyitás előtt alaposan megtáncoltatta a fővárosi hatóság. Annyi biztosságot követeltek a tűzveszedelem ellen, a közönség életének védelmére, hogy egy színház se volt megnyitható a kellő időben. Bezzeg megnyilhatnék a debreceni színház akár ma este! A hatóság a füle bojtját se mozgatja.

Pedig éppen a debreceni hatóság volt az, melynek 4-5 hivatalos fóruma nem is oly régen a legnagyobb nyilvánossággal megállapította, hogy a debreceni színház nem tűzálló, rozoga, életveszélyes, mely mai állapotában tovább nem maradhat. Ennek természetes folyamánya az, hogy marad minden a régi-ben és a hivatalosan életveszélyesnek nyilvánított színházat október elsején szerencsésen megnyitják.

A bécsi Ring-színházban is előadás volt ama végzetes napon.

És tessék megnézni az új párizsi nagy áruház épületét. Miért nem voltak meg ezek az óvintézkedések, mielőtt a negyedik emeletről tizenhét ember ugrott volna a haláiba?

Magyar városok fejlődése.

— szept. 13.

Egyetlen városunk sincs olyan, hol a magyar faj ne erősödött volna. Viszont tény az is, hogy a magyar városok mind az anyagi bajok utveszetőjében tévelyegnek.

Ebből a két faktumból kiindulva minden ellenzéki újság arra a következtetésre jutna, hogy: fell kell állítani a vámsorompókat, vagy pedig arra, hogy: feltétlenül önálló hadsereget kell követelnünk.

Mi abból a két tényből, hogy minden magyar városban a magyar faj erősödött és hogy a magyar városok anyagi zavarok közé jutottak,

nem kalandozunk át sem a vámkérdésbe, sem a hadsereg kérdésébe, hanem azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy ha a magyar faj a városokban megerősödött és ezért az eredményért csak annyit kellett fizetnünk, hogy most anyagi zavarok közé jutottak a városi háztartások, ez nem nagy baj, hanem igen örvendetes jelenség, mert a városok háztartási mérlegét helyreállítani nem ördögi mesterség.

Mondják, hogy a városok anyagi romlását az okozza, hogy nincs iparunk. És vajjon tehát mi okozta azt, hogy minden városban a magyar faj erősödött? Hát bizony ezt meg az okozta, hogy a városokban élő lakosság, mely iparral és kereskedelemmel foglalkozik, fogékonyabb érzékkel bír a nemzeti fejlődés iránt mint a mezőgazdasági foglalkozásban élő falusi és vármegyei népesség. Az ipar és a kereskedelem megmagyarosodása tette fejlődésképpé a városokban élő magyar faj terjeszkedési erejét.

Ez a nemzeti erő nem a születési arányokból táplálkozik csupán mert ha egyéb körülmények nem segitenék, a fejlődést ma éppen úgy nem lehetne észrevenni, mint ahogy a multban sem lehetett, hanem táplálékot nyer különösen abból, hogy a városok területén megnyitott kereseti források és kényelmi intézmények, idegen ajku elemeket vonzanak a városok falai közé, akik, ha megtalálják itt, amit kerestek, a városias kényelmet vagy a kereseti forrást, akkor szívesen azonosítják magukat velünk, elfogadják a magyaros szellemet, ők maguk is megérzik, hogy a magyarokká kell lenniök, gyermekeiket pedig hazafias szellemben neveltetik közöttünk.

Világos, hogy nagyobb nemzeti érdek alig képzelhető, mint az, hogy a magyar városok minél több embernek, minél több családnak kényelmet és kereseti forrást nyujtani legyenek

TOLNAI DANIEL Debrecen piac-utca 49 szám
o a főpostával szemben, o
ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.
Legjobb minőség. Olcsó árak.

képesek és elsőrangú feladata minden nemzeti törekvésnek az, hogy a városoknak ezen képességeit a lehető legnagyobb erőfeszítéssel is emeljük, növeljük, tökéletesítsük.

A helyzetnek ezen alakulatát Tisza István gróf látta meg kormányra jutásának első pillanatában és csak mióta a Tiszakormány vette át az ügyek vezetését, azóta tudjuk, hogy a városok háztartásának mérlegét a fogyasztási adók jövedelmének átengedésével lehet helyreállítani.

Fájdalom, úgy áll a dolog, hogy ennek a nagyjelentőségű gondolatnak gyakorlati megvalósítása előtt nehéz akadályok állanak ma még, mert szigorubb állami érdekeket érintő ügyek elintézését parancsolják előbb az ország politikai viszonyai, melyek előtt ma is fenyegetőleg lép az örök obstrukció kísérete; holott ennek a nagyjelentőségű gondolatnak a valóra váltása még csak egy kezdő lépés volna arra, hogy a városok fejlődő képessége és ereje célszerűen kifomáltassék.

Mindenesetre nagyot lendít a városok során az, ha a háztartásuk bilancia egészséges, mert a rendelkezésre álló anyagi eszközöket így a városias kényelem megalkotására és új kereseti források megnyitására fordíthatják. Am nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy a rohamosabb fejlődésnek nem a háztartás, hanem maga a társadalom fogja megadni az igazi rugókat, ha erre igazán erőt nyer és alkalmas eszközöket vehet hatalmába.

Ezeket az erőket és eszközöket kell a városi lakosság részére felkeresni és megtalálni. Minden városban más erők és más eszközök alkalmasak a cél elérésére. A legtöbb magyar városban mégis arra kell törekednünk, hogy első sorban a környezetében folyó mezei gazdálkodás váljék intenzívvé.

Az a hiba nálunk, hogy az ipart akarunk teremteni, holott a termőföldünk még külterjesen művelt terület. Egész határok kellenek egy egy gazdának arra, hogy megélhesen, holott más országokban egy egy hold ad megélhetést egy-egy földműves családnak. Addig, míg a zsellér ember is 5—10 holdnyi terület termését várja és várhatja és ennyi területnek jövedelméből is csak úgy tud megélni, ha napszámba jár, hába akarunk ipart teremteni.

Az ipar a belterjes gazdálkodás után következik, akkor fejlődik majd rohamosan, ha az egy-két holdas kertészkedés is annyira elfoglalja már a területet, hogy a népességet kiszorítja a mezőkről és belekényseríti az ipari foglalkozásba.

Ez a fejlődés természetes rendje.

— szeptember 12.

— Az orosz sajtó és a háború. Oroszországban a lapok a liaojangi csatának az oroszokra nézve balsikerű eredménye után kezdik másképp megítélni a helyzetet és szépitgetés nélkül beismerik a valóságot. Még Szuvorin is a Kovoje Vremjában más hangon beszél a japánokról. Még csak nem régebben Makak-oknak, majmoknak nevezte őket s azt mondta, hogy csak megvetést és utálatot érdemelnek. Legutóbbi cikkében már igazságot szolgáltat a japánoknak, amikor azok ellen fordul, akik Pétervárott és európai Oroszországban sok ezer kilométernyire a harc térről elítélik az orosz hadvezetőséget, mert nem tud helytállani a japánoknak. A japánok győztek, írja e cikkében, tehát őket hazájukban nem kritizálják. Náluk különben is minden matematikai pontossággal bonyolódik le, legalább nekünk úgy tetszik és ezért irigyeljük is őket. Nem messze vannak hazájuktól és dominálják a tengert. Több csapatuk van Mandzsuriában mint nekünk. Mindenhol gyöngébbek vagyunk s állandóan vissza kell vonulnunk, nehogy körülzárjanak. A katonai szakértők azt mondják, hogy a japánokkal szemben legalább is egyforma sok katonát kell kiállítani, ugyanannyi gyalogost, de e mellett ugyanannyi üteget is. Csapatnink mindenütt kétszer erősebb ellenséggel küzdöttek, pedig ennek az ellenségnek hadserege bármely európai átlam hadseregével összemérhető. Hasonló hangon ír a *Russzija* is. Bizik ugyan az oroszok végső győzelmeiben, de hozzátéveszi, hogy ez a győzelem óriási áldozatokba fog kerülni. Nemirovics-Dancsenks orosz író, aki a harc téren van, Ruszkoje Slovo-ban a legnagyobb elismeréssel ír a japán hadseregről. Azt mondja, hogy a japán hadsereg különb bármely európai hadseregnél. A Liaojangból való visszavonulást egyedül a félhivatalos orosz sajtó igyekszik szépitgetni. A *Russzija* ellenben nyíltan kimondja, hogy a liaojangi veresség a pétervári társaságot nagyon lesújtotta s hogy kedvezőtlen hatása lesz a háború egész lefolyására.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Egyházkerületi gyűlések. A változott viszonyokra való tekintettel a tiszántúli egyházkerület elnöksége az őszi nagygyűlés, és az ezzel kapcsolatos bizottsági ülések idejét véglegesen a következőleg állapította meg. Egyházkerületi tanügyi bizottsági gyűlés november 2-án délelőtt. Egyházkerületi pénzügyi bizottsági gyűlés november 2-án délután. Debreceni főiskolai igazgató tanács gyűlése november 3-án esetleg 4-én is. Az őszi egyházkerületi nagy közgyűlés november hó 29 és következő napjain lesz.

Egyháztanács ülés. A hajduböszörményi ev. ref. egyháztanács tegnap délelőtti gyűlésén, a Zsigmond Sándor lemondása folytán megüresedett esperesi tisztség betöltésénél az egyház nyolc szavazatát dr. Baltazár Dezső hajdusoboszlói lelkész, egyházmegyei jegyzőre adta. Zsigmond Sándor levélben bejelentette lemondását a böszörményi papi állásáról is, de kérte, hogy még félévi fizetését adják ki s ő tart az alatt a félév alatt káplánt. Kérését nem teljesítették.

Bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház árvügyi bizottsága e hónap 16-án, pénteken délután 4 órakor az egyházteremben ülést tart.

Lelkészi vizsgák. Szerdán, 14-én lesznek az ez évi ev. ref. lelkészi vizsgálatok, melyekre 18 segédlelkész jelentkezett. Ezt követőleg, 15-én kápláni vizsgák lesznek, melyekre még folynak a jelentkezések, de — sajnos — már eddig is kisebb a vizsgára jelentkező végzett hittanhallgatók száma, mint máskor.

Beiratások a felső kereskedelmi iskolába. A helybeli felső kereskedelmi iskolában a beiratások eredménye jóval felülmulta az előző éveket. Az alsó osztályba beiratkoztak 61-en, úgy hogy az alsó osztályból párhuzamos osztályt kellett felállítani. A középosztályba 43, a felső osztályba 38 hallgató iratkozott be. A polgári iskolába is jóval nagyobb a létszám a tavalyinál. Beiratkozott az első osztályba 59, a másodikba 63, a harmadikba 59 és a negyedikbe 50 tanuló. — A női kereskedelmi tanfolyamra is sokan jelentkeztek, úgy hogy 8—10 jelentkezőt el kellett utasítani, itt a létszám 36. Az új szárny építéseserényen folyik úgy hogy a párhuzamos osztályok felállítására jövőre a jelentkezésekhez képest lehetőségek lesz.

A hónapos szoba.

— A jogász életből. —

Három gólyajogász egynapon érkezett Debrecenbe. Kevesebb szakál pehellyel, mint a mennyi jövedelvetett bizalom s remény ragyogásával arcukon csillogó szemekkel, érkeztek a kollegium előtti téglákra. Az ott nyüzsgő ifjuság között hamarosan megtalálták egymást ismerős arcot kereső szemek. Iskolatársak voltak az alsó gimnáziumban, azután szét vetette őket a sors, ez a vén szeszélyes bohém, hogy ismét összehozza őket az Élet előcsarnokánál, a kollégiumnak kapuja előtt.

Mennyire örvendeztek egymás látásán én Istenem. A kis diákokból nagy diák, jogászok lettek. Megváltoztak. Némi leg változtak is. Sőt az egyiknek az orra alatt valami látszanék is tán, ha a kezével mindig nem végezne némi bajszpedrösszerű mozdulatokat, az orra és felső ajka közötti borzasztóan üres téren.

Ezzel a három gyerekkel történet ez a kis história.

Tetszik tudni kérem, a jogásznak első dolga, a mint megérkezik, a lakás keresés. Jámor gólyáink is elindultak a nagy Péterfián. Hosszas kóborlás után találtak egy kis szobát, egy személyre berendezve, a mi épen csak egy dologban különbözött a többi hónapos szobától, hogy ennek az ablakában gondosan ápolt virágok nyíltak. S a szép virágokat kicsi locsolóból épen akkor öntözte valaki, egyik kis szőkehajú, fekete szemű debreceni csodaszépség, a mikor a három gyerek bekopogtatott.

— Kezét csókoljuk. Ez a kiadó szoba kérem?

— Igen ezaz, csak hogy még két urnak is kicsi, maguk pedig hárman vannak.

Milyen gyönyörű csevegő hangja volt, mint a mesebeli tündérharangnak.

Hófehér ruhájában lenge természetével pillanat alatt bevette a három erős várat. Pillanat s eltűnt és csak a másik szobából halották a mint mondta:

— Néni tessék bemenni, a lakást nézik,

A néni, a ki igen tekintélyes külsővel rendelkezett s főkötőt és pápa szemet viselt, becsoszogott, megmondta a szoba árát s azt, hogy délutánig elvár a válaszáért.

Azután elment a három jogász s tovább nézték a szobákat s aztán széjjelváltak, hogy ebédnél ismét találkozzanak. Ebéd alatt nagy tanácskozást tartottak. Meghányták vetették melyik a jó, melyik a rossz szoba, melyik egészséges, melyik egészségtelen, melyik világos, melyik sötét, melyik drága, melyik olcsó. A virágos ablaku kis szoba is sorra került.

— Én ki nem venném, ha ők fizetnének sem, olyan sötét, szólott Pali, a bajszos.

— A falak is nedvesek és láttam, hogy az ajtó rosszul záródik, jegyezte meg Géza.

— Ne is beszéljünk róla, hiszen oly drága, hogy azért az árért hatszor akkora szobát is bérelhetünk, meg messze is van a Kollegiumtól és olyan sokan laknak az udvarban, hogy a zajtól egy percig sem tanulhatnánk nyugodtan, zaja végül Sanyi ártatlan arccal nagyot harapva a ropogós kacsacombon.

Ebéd végén megmondta mindenik, kinek melyik szoba tetszik s elváltak.

Sanyi körülnézett a főutcán, a Bikában megivott egy feketét s elment a Kollegium elé. Elzalat folyton a virágos ablaku kis szoba csodálatos tündéréről gondolkodott s elhatározta, hogy ő bizony ki veszi azt a szobát. Igaz ugyan, hogy sötét az a szoba, azonban a virágok veszik el a világosságot s azt ki lehet onnan vitetni. Azt mondja Géza, hogy a falak nagyon nedvesek. Nem is igaz, mert azok a falak épen nagyon szárazak. Az ajtót, ha rosszul záródik, meg lehet igazítani. — Sokan laknak ugyan az udvarban, de ő hozzá akar szokni a zajban tanuláshoz. És hogy a szoba drága? Kétszerannyit is fizetne, csak hogy együtt lakhassék azzal a gyönyörű kis lánnyal.

Ezzel az utolsó gondolattal épen a kapuhoz ért s pár pillanatig még azon gondolkodott, hogy mennyire meg lesz lepette Géza és Pali, amikor nyílik az ajtó s ki lép rajta — Géza.

— Szervusz! Mit kerestél itt? — kérdi Sanyi.

— Ki akartam a szobát venni.

— Nos és miért nem vetted ki?

— Mert Pali még ebéd előtt be-költözött.

— Ernő.

HIREK.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 12-én. Változatosan felhős, enyhe idő várható, elvétve esővel.

* **Az új királyi palota.** A magyar udvartartás kiterjesztését jelenti bizonyára a királyi palotának diszes átalakítása, amely lehetővé teszi, hogy abban nagyobb szabású ünnepélyeket tartanak. A főudvarmesteri hivatal intézkedése folytán, amint fővárosi tudósítónk táviratozza, a budai új várpalota disz helyiségei még ez idén teljesen rendben lesznek, úgy hogy már a télen az udvari bálakat s egyéb udvari ünnepségeket Budapesten is tarthatják.

Az új várpalota, amely hatalmas kupolájával és diszes homlokzatával nemcsak a fővárost, de az egész várhegyet uralja, belsőjében is igen monumentális és diszes lesz. Most már csak a belső helyiségek díszítésén és berendezésén dolgoznak. Nagyobb ünnepies helyiségek a palota keleti szárnyában vannak. Kiválik ezek közül a díszterem, a mely egyik legnagyobb zárt helyisége a fővárosnak. Itt nyitja meg a király az országgyűlést, itt fogják tartani a budapesti udvari bálakat és egyéb ünnepségeket. Fehér lépcső-csarnok és három kisebb előterem vezet a díszterembe, a melynek hossza 36, szélessége 18 méter. Csillogó fehér márvány falak szegik körül ezt a termet s a falak izléses sárga díszítéssel vannak ékesítve. A terem párkányát tizenhat-tizenhat oszlop tartja, a melyek között van, babérágaktól övezve, Szent-István koronája. Az oszlopok között öt ágas márványpaholy van. A termet nyolc ezüstözött esillár világítja be. A gobelinekkel és virággal díszített teremből ajtó vezet egy mellékterembe: a büfébe.

A keleti szárnynak nevezetessége még a *Habsburg-szoba*, a mely kisebb mint az előbbi, de igen diszes. Innét gyönyörű lépcsőház vezet a királyi parkba, a hol a Várhegy egyik ékessége. Szavolyai Jenő herceg szobra áll.

* **Állandó választmány ülés.** Hajdúmegye állandó választmánya tegnap délután 3 órakor ülést tartott a melyben a legközelebbi közgyűlés társorozatát készítették elő.

* **A város, mint a magyar ipar támogatója.** A kereskedelmi miniszter felhívta a törvényhatóságokat, köztük Debrecen-t is, tegyenek jelentést, hogy a múlt évben mennyi iparcikket szereztek be, mennyit itthon s mennyit külföldön. A miniszter ennek alapján akarja megállapítani, hogy a törvényhatóságok komolyan követték-e azt a miniszteri rendeletet, hogy ha csak lehet, magyar iparterméket kell beszerezni. A tanács kimutatást fog szerezni arról, mennyit adott a város tavaly az iparosoknak. Azt hisszük, ez a kimutatás igazolni fogja, hogy a város nem-

csak szóval hirdeti a magyar ipar támogatását, hanem a gyakorlatban is cselekszi azt.

* **Hajdúvármegye augusztus hónap.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt Rásó Gyula kir. tanácsos alispán elnöklete alatt rendes havi ülést tartott, amelyen a szakeladók jelentéseit tudomásul vették. Külön határozatot csupán a hajdudorogi adóhátralékokra vonatkozólag hoztak. Ugyanis a pénzügyigazgató előterjesztésére a közigazgatási bizottság Hajdudorog község bírájára: Rajk Imrére és adóügyi jegyzőjére: Vekerdy Károlyra nézve az adók pontatlan behajtása miatt kimondta az anyagi és vagyoni felelősséget. A pénzügyigazgató ugyanis nem régen Hajdudorogon vizsgálatot tartott és arról győződött meg, hogy két év óta az adók behajtásánál nagyfokú mulasztás történt, úgy, hogy az adóhátralék 114,831 korona. A pénzügyigazgató két ízben is felhívta az adók behajtására, de ez mit sem használt. Ha október 15-ig a mulasztást nem pótolják, rajtuk hajtják be az adóhátralékot. A vármegye területén a múlt hónapban egyenes adóban 501,764 korona 26 fillér, dohányjövédékben 145,815 korona 83 fillér, fogyasztási- és italadóban 15,472 korona 05 fillér folyt be. — *Losonczy Álmos dr. főorvos jelentése* szerint a közegészségügyi viszonyok kedvezőbbek voltak, mint a múlt hónapban. A születések száma magasabb, mint a halálozásoké, úgy, hogy a szaporulat jelentékeny. A heveny fertőző betegségek csak kis terjedelemben fordultak elő és enyhe lefolyásúak voltak. Roncsoló toroklobban 4 gyermek betegedett meg, de mind meggyógyult; vörhenyben 12, kik közül 4 elhalt; hasihagymában 5 egyén betegedett meg, egy meghalt. A múlt hónapban három öngyilkosság történt. A születések száma 542, a halálozások száma 349 volt.

* **Póttartalékosok behívása.** A 39-ik gyalogezredhez tartozó tartalékosoknak ma küldték szét a behívót, mely szerint október 3-án be kell vonulniok.

* **Katonai ellenőrzési szemle.** Az idei katonai ellenőrzési szemlét Hajdúvármegyében október hónapban fogják megtartani és pedig a köv. sorrendben: október 11., 12., 13., 14. és 15-én Debrecenben; 17. és 19-án Mikepércsen, Vámpércsen, Hajdúszámon, Alsójózsa és Felsőjózsa; 1., 2., 3., 4., 5. és 6-án a szoboszlói járás területének 700 szemlekötelese Kabán jelentkezik: Hajdúszoboszlón 8., 9. és 10-én 250 szemlekötelese; 1., 2. és 3-án Hajdúhadház és Téglás községekben 180 ember áll szemlére; 10. és 11-én Hajdúnánason 240, 13-án Dorogon 160; 15-én 17. és 18-án Hajdúböszörményben 400; 20-21-én Csegén, Egyeken 220; 24. és 25-én B.-Ujvároson 260. Az utószemle Debrecenben október 28. és 29-ik napján lesz.

* **Tallian miniszter szemleutja.**

Beregszászról táviratozzák tegnapi kelettel: Tallian Béla földmivelésügyi miniszter, aki Királymezőn töltötte az éjt, ma reggel 4 órakor kelt fel s 5 órakor tutajra szállott. A hatvanéves öreg Fedor tutajos, aki 40 évi működésének ideje alatt immár az ötödik földmivelésügyi minisztert vitte faalkotmányán, vezette a tutajt. Felséges panoráma tárult az utazók elé, mikor a reggeli köd felszállott. A tutajok a vízgyűjtőkből éjjel

kibocsátott víztömegből felduzzasztott Tiszán nyilsebesen siklottak tova Neres-házáig a parton és a feldiszított hidakon ünneplőbe öltözött lakosság ovációi közt.

Neresházán Rétyi Mihály, a técsői kerület országgyűlési képviselője fogadta a minisztert, aki megköszönve az üdvözlő beszédet, kocsin Kókényesre utazott, a hol a vidékre oly áldásos kosárkötő iskolát nézte meg és a teljen megmagyarosodott gyermekekkel, valamint a Békésben államköltségen képzett fiatal elmunkásokkal sokáig beszélgetett.

Kókényesről a miniszter kocsin Taracközre ment s utközben több javításra szoruló rét és legelő kérdéséről tárgyalta a kíséretében levő szakértőkkel.

Királyházán Csáky László gróf ugo-csai főispán a Bocsy Béla alispán vezetése alatt megjelent megyei tisztikar élén fogadta a minisztert, akinek üdvözlésére megjelentek még Beöthy Pál bereg-megyei főispán, Jobszty Gyula alispán, Fogarassy Zsigmond, Barta Ödön, Nedecey János és Sebess Dénes országgyűlési képviselők és a vidék előkelősége.

Beregszászon a főispán és Gáthy Zsigmond polgármester üdvözlő szavai után a miniszter örömeinek adott kifejezést, hogy a szőlőkultúrájáról is nevezetes várost meglátogathatta. A beregszászi szőlészeti egyesület, Schönborn gróf, Barta Ödön és más szőlőtulajdonosok telepeinek megtekintése után a miniszter a vármegyeházára hajtatott. Itt a megyei és vidéki hatóságok együttes küldöttségének fogadása után a minisztert Beöthy főispán vacsorára vendégül látta.

Tallian miniszter a vasuti állomáson töltötte az éjt s ma reggel 7 órakor kocsin a beregi hegyvidékre utazott.

*** Hajdamegye községeinek fogyasztási adója.** A pénzügyigazgatóság kitzte az árlejtést a vármegye községeiben a bor és husfogyasztási adó bérletére. A szerződés 1905. január 1-én kezdődik és 3 évre szól. Az egyes községek, amelyeknek területén a bor és hus fogyasztási adók beszedési jogát bérbeadják, a következők: Hajdusámson: kikiáltási ár: 3333 korona 85 fillér, árverés napja szeptember 28 reggel 9 óra. Felső-Józsa kikiáltási ár 1216 korona 12 fillér, árverés napja szept. 28. Vámospécs, kikiáltási ár 2741 korona 94 fillér, árverés napja szept. 28. Téglás, kikiáltási ár 5538 korona 27 fillér, árverés napja szept. 28. Tetétlen, kikiáltási ár 1379 korona 47 fillér, árverés napja szept. 28. Hajdu-Szovát, kikiáltási ár 2243 korona 84 fillér, árverés napja szept. 29. Földes, kikiáltási ár 5390 korona 13 fillér, árverés napja szept. 29. Az árverést Debrecenben a pénzügyigazgatóság helyiségében tartják meg és reggel 9 órakor kezdődik.

*** Kötelező kereskedelmi testületek.** Régi nagy vágya a kereskedő osztálynak hogy helyzetük törvényhozás, vagy leg-

alább is miniszteri intézkedés útján rendeztessék. Erőtlenné, széjjelhuzó, egyetnem értő ma ez az osztály és nem lesz vagyonos, anyagilag erős ez az ország, amíg meg nem épül az az alap, a melyen kifejlődhet az ország virágzó, egészséges kereskedelme. Erzik ezt maguk a kereskedők, akik évtizedek óta sürgetik már, hogy a várva-várt szervezés mielőbb megtörténjék. Ezt úgy kívánják elérni, hogy minden városban kereskedelmi testületek alakulnának, amelyek az ipartestületekhez hasonló hatáskörrel munkálkodnának a kereskedők érdekeiért. A kereskedelmi miniszter most kijelentette, hogy az ipartörvény revíziója folyamatban van és a revízió kiterjeszkedik a kötelező kereskedelmi testületekre is.

*** Hajdunánás ünnepe.** Hajdunánás közönsége lázasan készül a szeptember 25-én tartandó Kossuth-szobor leleplezésére. A hatalmas ércszobor a város házá előtt Bocsy-téren lesz fölállítva. A szobor alapzatának építését már megkezdték, a szobor a hét vége felé érkezik meg. Fényes fogadtatást rendez a város polgársága Kossuth Ferencnek, mivel ez alkalomra számos képviselő fog Nánásra érkezni. Debrecenből is sokan készülnek megnézni Hajdunánás nagy ünnepét.

Szakosztályi ülés a kamarán. A kamara ipari szakosztálya tegnap délután 4 órakor Serli Ede elnöke alatt ülést tartott, melyen Szávay Gyula és dr. Rácz Lajos előadása mellett tárgyalták az ipartörvény reformját, a vasárnapi munkaszüneti törvény reformját, a szövetkezeti törvénytervezetet, a tanonc és segéd munkakiállítások országos szervezésének kérdését, továbbá a kőműves és ács mesterek munkafelvételei hatáskörét, a női szabók, a cukorka-készítők, a látszerészek iparjogositványi kérdését stb. Ezenkívül több tárgyat készített még elő a csütörtökön tartandó közgyűlésre.

*** Kossuth születése napja.** A Kossuth dalkör szeptember 18-án Kossuth Lajos születésnapja évfordulójának emlékeztetőre Kókert Gusztáv karnagy vezetésével és Kiss Béla zenekarával közreműködésével a Bika szálloda dísztermében zárkörű dalestélyt tart. Belépődíj személyenként 2 korona. Családjegy 3 személyre 4 korona. Kezdeté este 8 és fél órakor. Jegyek előre válthatók: Benyáts Emil ur piac-utca, Medgyaszay Sándor ur Degenfeld-téri és Kontsek Kornél ur piac-utcai üzletében. Műsor:

1. Nyitány Kiss Béla zenekara által.
2. Kossuth Dal id. Abrányi Kornéltól; előadja a Dalkör.
3. Falu végén kurta korcsma Wuschingtól; előadja a Dalkör.
4. Magyar dalsorozat Hoppe R.-től; előadja a Dalkör.
5. A Bárd Silohertől; előadja a Dalkör.
6. Csillagos az éjjel Léder M.-től előadja a Dalkör.
7. Kossuth induló Mértitől; előadja Dalkör. Műsor után tánc.

*** Vidéki.** A szent, az önzésben telhetetlen szék- és főváros intézői megint kimutatták a fogukat a vidékiekkel szemben. A főváros ugyanis pályázatot hirdetett bizonyos vasmunkákra, melyek a

közvágóhidon szükségesek. Az ajánlatokat tegnap bontották fel s a bizottság nem adta oda a munkát a legolcsóbb ajánlattevőnek, azzal a megokolással, hogy az az ajánlattevő vidéki s a főváros első sorban a maga iparát pártfogolja. Mondanunk is fölösleges, hogy ez az álláspont nagyon is szűkkeblű. Ha a főváros a külföldi ipar ellen védekezik, ennek van értelme, de a vidéki iparral úgy bánni, mintha az külföldi lenne, — az egyenesen visszatetsző. Ha a vidéki városok ezt a rendszert követnék, akkor a fővárosi iparosok nem igen pályázhatnának vidéki munkálatokra. Nem gondolják azok az urak, hogy a vidéki is visszaadhatja a kőcsont? — Adja is vissza.

*** Miniszteri körirat a kivándorlásról.** A belügyminiszter körrendeletben kéri a hatóságokat, tegyék közhírré mentül szélesebb körben, hogy az Amerikába való kivándorlás elé megint új akadályt gördítettek az amerikai hatóságok. Akik előre megváltott hajójegyekkel érkeznek, azokat napokig tartó vizsgálatnak vetik alá hogy nem valamelyik kivándorlási ügynökségtől szerezték-e előre a jegyet s hogy a maguk pénzén vették-e, vagy a más segítségével. Ez esetben vissza-transzporálják őket Európába.

*** Gazdasszonyok panasza.** A közönség köréből a következő panaszos sorokat kaptuk: Nem tudunk már kihez, csak a t. szerkesztőséghez panaszokkal járulni, mert a városi hatóság, mely a mi szerencsétlen helyzetünkön hivatva volna segíteni, többször nyilvánított panaszunkat nem érdemesíti arra, hogy meghallgassa. Ha szakácsnékat a piacra küldjük 4-5 félét bevásárolni, eltölt ezzel rendszeren órákat, mert a különböző élelmi cikkek eladási helye városunkban úgy szét van szórva, egymástól oly távolos utcákba van elhelyezve, hogy lehetetlenség egy vagy másfél óra alatt is a szükséges bevásárlásokat megtenni. Nem is beszélve az általános drágaságról, melyet megfékezni csak is a városi hatóságnak van hatalmában. Egyetlen cikk van csak melynek ára még csak tűrhető, a húsé, mert ez más kisebb városokban is 52-60 krajcár közt váltakozik, de hogy egy csomó répa 8 krajcár, egy csomó petre-zselyem 10 krajcár, egy véka krumpli egy forint 80 krajcár legyen, ez az állápot már elviselhetetlen s ha ez még soká így tart, kevesebb jövedelemmel rendelkező családokat minél előbb tönkre fog juttatni. Más városokban a hatóság lép közbe, gyűléseket tartanak, hogy ezen a szomorú helyzeten segítsenek, csak nálunk nem törődik senki sem a szegény ember helyzetével. Beesés lapjokhoz fordulunk, emeljék fel érdekünkben hathatós szózatunkat, hogy a városi hatóság végre lássa át, hogy e visszás állapotok mindenkinek csak erkölcsi s anyagi kárát fogják előidézni.

HOL lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni? Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

LEBOVITS ZSIGMOND

előnyösen ismert saját készítményű női-és férfi cipő, aruházában. Csapó-utca 5. hol méret utáni rendelések is jó anyagból pontosan készíttetnek.

* **Éjjeli gyakorlat.** A városunkban állomásozó 3. honvéd gyalogezred, mind a négy zászlóalja tegnap hajnalban indult el Vámospércs felé, hogy az éjjeli országoton, az Isten szabad ege alatt töltsek. Az ezred az éjjeli gyakorlatának befejezése után, ma délután érkezik vissza városunkba.

* **Eljegyzés.** Szalontai Lovass Zoltán helybeli előnyösen ismert divatkereskedő, Lovass és Ladányi beltágja, vasárnap tartotta eljegyzését Petneházi Kiss József földesi földbirtokos leányával Wilma kisasszonnyal. A jegyeseknek számosan kívántak szerencsét.

* **Doktor kisasszony, mint tanítónő.** Különbözőképpen kommentálták a napokban Berzeviczy Albert miniszter rendeletét, mely szerint a jövőben csakis jelenen érett leányok folytathatják tanulmányaikat az egyetemen. A minisztert erre csakis azon körülmény kényszerítette, hogy lehetetlen a sok egyetemileg képzett leány elhelyezése, így azok kénytelenek boldogulásukat oly uton keresni, melyhez a doktoratus elnyerése teljesen fölösleges. A hivatalos lapnak éppen legutóbbi számában is látjuk, hogy egyetemet végzett kisasszonyok jobb hiányában beértek tanítónői állással is. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Wislockyné Dörfler Anna n.-lucskai állami elemi iskolai tanítónőt a betlenszentmiklósi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

* **Lotz Károly nagybeteg.** A magyar festőművészek nesztora, Lotz Károly, akit szombaton hoztak Tordáról Budapestre, nagybetegon fekszik Andrássy-utlakásán s betegsége komoly aggodalomra ad okot. A nagybeteg feleit tegnap délután Horányi és Székács tanárok konziliumot tartottak.

* **A pisztolyok, töltények megadóztatása.** Zala vármegye fölirt a belügyminiszterhez, hogy a pisztolyok, töltények kiadásának joga lehetőleg korlátoztassék, mert az újabb időben a bűnügyi krónikában legtöbbször a pisztoly játszik szerepet. Ezt a föliratot pártolás végett megküldötte az összes törvényhatóságokhoz. Győr vármegye azzal a kiegészítéssel tette magáévá a föliratot, hogy a pénzügyminiszterhez is intézet fölterjesztést, melyben a pisztolyokra a rendes fejezvényadó kivetését kéri. Ezzel látja teljesen előrendőnek a célt, amelyet Zalamegye maga elé tűzött s ily módon ajánlja pártolásra a többi törvényhatóságoknak Zalamegye föliratát, érvül hozván fel azt is, hogy így nem válnék szükségessé a betegápolási adónak a pénzügyminisztériumban tervbe vett 3 százalékos fölemelése sem. A fölirat Debrecen város törvényhatóságához is megérkezett.

* **A birkaállomány összeírása.** A földművelésügyi miniszter, mindenestre viszonylatban a takarmánnyal. távirati úton gyűjtette egybe az adatokat az eladó birkaállományról. Lehet, hogy a miniszter tenyésztési célból birkákat akar vásároltatni, de megeshetik az is, hogy tekintettel a sok helyütt tapasztalható elégtelen legelőkre, a most kopár vidékekről a dus takarmányu havasokra akarja a birkákat legeltetés céljából elküldeni.

* **Orosz-japán háború a porcellánkereskedésben.** Egy közigazgatási porcellánkereskedésbe beállított egy orosz hölgy. Mindenféle apróságra volt szüksége s a német elárusító mutatott

neki tányért, vázát, csészét s más mi egyebet. Legvégül egy művészi kivitelű japán csészét mutatott az orosz hölgynek. Ez a japán csésze láttára hirtelen dühre fakadt, megkapta a csészét, földhöz vágta, úgy hogy ezer darabokra tört szét.

— Így járjanak a gaz japánok is! — kiáltott haragosan.

Az elárusító erre udvariasan figyelmeztette a dühöngő hölgyet, hogy legyen szives most már a csésze árát megfizetni. Az orosz hölgy szó nélkül fizetett és távozni akart. De az elárusító utánaszólt:

— Boesánat, nagysád, de a japán csészehez hozzátartozik ez a tányér is s a csésze kifizetett árában ez is befoglaltatik; — ezzel odanyújtotta a szintén japáni tányérkát a hölgynek.

Az orosz nő vére erre újra fellobbant, megkapta a tányért, földhöz vágta azt is, de most már így kiáltott:

— Így járjanak a gaz németek!

Ezt az orosz hazafias kifakadást azonban nem hallgatta oly nyugodtan a német elárusító s abból az egyenlőtlen orosz-japán háborúból, melyet a porcellánkereskedésben az orosz hölgy egy japáni csészével vívott, csakhamar egy orosz-német csata lett, melyet a szintén haragra gerjedt német elárusító vívott meg az orosz nővel. Az elárusító ugyanis az orosz hölgyet németellenes kifakadásért alaposan areul ütötte s a maga részéről így kiáltott:

— Így járjanak az oroszok!

Az orosz hölgy sietve hagyta el a csatlakozást s a német hazafias porcellánkereskedést ettől fogva seregestül keresik fel a jó közigazgatási bergiek.

* **A honvédszárak gyakorlatai.** Tegnap kezdődtek meg Derecske vidékén a katona gyakorlatok, a melyeken részt vesz a debreceni honvéd-lovasdandár. A 2. honvédszár ezred Nagyváradon állomásozó része is most indul a gyakorlatra tartalékosaival együtt, akik eddig Püspökiben voltak beszállásolva. A gyakorlatok mintegy két hétig tartanak.

* **Biztosító társaságok a tűzoltóknak.** Versec város tanácsa értesítést kér arról, hogy vajjon a törvényhatóság a tűzkár ellen biztosító társaságok jövedelme egy részének a városok és községek tszoltási költségeinek fedezésére való átengedése iránt intézett-e följelentést a belügyminiszterhez? Tudunkkal nem tette, de okosan tenné, ha megeselekedné.

* **Ménlovak eladása az állam részére.** Mindazon mentulajdonosok, kik eladó ménlovaikat megvétel végett az állami lötenyészintézetnek felajánlották, ezenel értesítenek miszerint a bejelentett teljes koru ménnek bizottsági megsemlélése és esetleg megvásárlása Debrecenben e hónap 17-én. Az elővezetés helye és ideje iránt kellő tájékoztatást a vásár napján a hatóság fogja a kérdezősködőknek megadni. A megvásárolt ménlovak a helyszínen fognak azonnal átvételni, vételáruk pedig az eladó által megnevezendő m. kir. adóhivatalnál esetleg csak 1905 évi január hó folyamán fog folyóvá tételni.

* **Meglopott kereskedő.** Tegnap délben Parti Ferenc Kossuth-utcai kereskedőtől eddig még ismeretlen tettes 153 koronát ellopt a bélvepénztárból. Az üzletben nem volt senki a főnökön kívül, a szemlélzet oda volt ebédelni. Egy fiatal ember jött be, ez csak ecetet vásárolt. A fiatal ember visszatért még egyszer

és akkor is egy liter ecetet vett. Mig a főnök a bolt hátsó részében elhelyezett ecetes hordóhoz ment, addig követték el a lopást. Valószínű, hogy a fiatalember cinkostársa követte el a lopást addig mig a kereskedő kiszolgált a vevőjét. A lopást akkor vették észre, mikor a pénztárosné visszatért és kinyitotta a kasszát. Rögtön megtették a följelentést a rendőrségen, ahol megindították a vizsgálatot az ismeretlen tolvaj iránt.

* **Megdobált vonat.** Feljelentést tettek tegnap a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes Debrecen és Vámospércs között megdobálta az arra haladó vonatot. Egy ablakot be is ütött az ismeretlen dobáló, kiene kiléte iránt melegen érdeklődik a rendőrség.

* **Megmérgezte magát.** Szabó Gábor 18 éves esztorgályos tanonc tegnap a Nagyerdőn öngyilkossági szándékból sósavat ivott. Együtt dolgozott Izsák Géza segéddel és a segéd valamiért megbűntette. A büntetést annyira szívére vette a máskülönbén jó magaviseletű fiu, hogy elhatározta magát az öngyilkosságra. Sósavat szerezett valahonnan és kiment tegnap délután a Nagyerdőre, hol megitta a mérget. Tettét észrevették s a köz-kórházba szállították be. Dacára a gondos ápolásnak, felgyógyulásában nem igen biznak, mert az erős mérge a szerencsétlen fiu gyomrát egészen összeégette.

* **Meglopták az uton.** Kellemetlen kalandja volt Nagy András gazdának. Bejött Debrecenbe és egy kicsit elmulatott itt. Este volt már mikor megindult a bősörményi uton hazafelé. Utközben egy ismeretlen ember szegődött hozzá, a ki szintén Bősörmény felé igyekezett. Egyideig együtt haladtak, azonban az ismeretlen csakhamar elvált Nagytól és eltűnt az est homályában. Távozása után vette csak észre Nagy András, hogy az ismeretlen emberrel együtt az órája is eltűnt. Visszajött és bejelentette a lopást a rendőrségen. A rendőrségnek sikerült is az órát megkeresni, de már akkor harmadik gazdája volt és az is tul akart rajta adni. A tolvajt keresik.

* **Halálos szerencsétlenség.** Szomorú eset okozott izgatottságot Hajduhadházon. Hadházy József, Hadházon lakó, nyugalmazott járásbíró felesége kocsi kiment a Boeskay kertben levő szőlőjébe. Ott voltak már akkor Hadházynek gyermekei és unokái is. Kedélyes családi körben töltötték el az időt, senki sem gondolta, hogy mily szomorú vége lesz a kirándulásnak. Este 9 óra felé Hadházyné vejevel Szabó Sándorral kocsi utú és csendesen hajtottak az ország uton. Feleuton járhatott már a kocsi mikor a lovak előtt egy madár repült fel mitől a két ló megijedt és elragadta a kocsit. Hiába volt a kocsi minden erőlködése, a rohanó lovakat nem volt képes megfékezni mig a kocsi föl nem borult. A kocsiiban ülők kiestek az utra. Szabó Sándornak és a kocsisnak nem történt semmi baja, de Hadházyné a kocsi alá került és csak hosszas fáradság után menthették ki a kocsi alól. A szerencsétlenség nem messze történt Hadháztól s így Hadházyné nem akart ismét kocsi utú lenni, hanem vejevel gyalog indultak el Hadház felé. Alig mentek azonban néhány méternyire, Hadházyné összeesett és meghalt. Lakására

vitték és azonnal értesítették a szerencsétlenségről a Boeskey kertben maradt családot. Az eset hamar elterjedt az egész vidéken és mindenütt nagy megdöbbenést keltett. Az elhunyt urnót széleskörű rokonság gyászolja.

* **Halálozások.** Elhunytak tegnap a következők: Vass István ev. ref. 82 éves, Borbély Balázné ev. ref. 21 éves, Karea Mihály ev. ref. 44 éves, Hegyes Margit ev. ref. 14 hónapos, Csákos Mihály ev. ref. 3 éves, Papp Anna ev. ref. 1 hónapos, Ignát Márton ev. ref. 4 hónapos, Nagy Juliánna ev. ref. 27 éves és bejelentettek még egy halva születést.

* **Japán közmondások.** A párisi Petit Journal a következő találó japán közmondásokat közli:

Rut asszony gyűlöli a tükröt.

Az élet olyan, mint méceslárg szelben.

Még a majom is leesik néha fáról.

A próféták semmit sem tudnak önmagukról.

Könnyű a tüzet meggyújtani.

Három év alatt a rosszat is megszokjuk s nem lehetünk meg nélküle immár.

Az orvos mindig meggyógyítja a beteget, ha nem hal meg.

* **Gyűrű tolvaj.** Bruckner Mari panaszt tett tegnap a rendőrségen Hadházi Zsuzsánna ellen, mert ez ellopta a gyűrűjét. Bruckner Mari a gyűrűt unoka testvérének adta oda, ki a dohánygyárban dolgozik, szintén ott dolgozik Hadházi Zsuzsánna is. Délbe a lány leहुzta újjáról a gyűrűt és letette magamellé egy dobozba a melyet papírral takart be. Innen vette ki Hadházi Zsuzsánna és hamarosan be is csapta zálogba a két gyűrűt. Tegnap Bruckner Mari rájött a tolvajlásra és följelentette Hadházi Zsuzsánát lopás miatt.

* **Angol szocialisták az angol királyról.** Különös dolog történt az Angol Trade-Union-ok leeds-i kongresszusának egyik legutóbbi ülésén. A kongresszus egyik tagja szót kért, hogy elismerő szavakat mondjon — Edvárd királyról. És az angol szocialisták kongresszusán nem akadt egyetlen ember sem, aki ellentmondani merészt volna, ami egyaránt jellemzi az angol szocialisták hazafiságát és bölcs mérsékletét.

— Boldog vagyok, mondotta a szocialista szónok, hogy a mostani király trónralépése óta nemzetközi viszonyainkban örvendetes javulást konstatalhatok. A király különben jelenleg egyetlen igazi államférfia Angliának s figyelembe kell venni, hogy ő mutatja meg minisztereinek a jó utat. Nem azért mondom ezt, mert a királyról beszélek, hanem dacára annak, hogy a királyról beszélek. Remélem, hogy véglegesen meg fogja győzni a minisztereit, hogy a nemzetközi bonyodalmak megoldására nem kell, mint azelőtt történt, a háborúhoz folyamodni.

Hozzá kell tennünk, hogy az angol szocialisták igazságosak is, amikor így beszélnek a királyukról, mert mindenki tudja, hogy az angol kormány a király egyenes utasítására köt sorra az európai államokkal választott bírósági szerződéseket a béke biztosítására.

* **A kofa és férje.** Tegnap délelőtt egy kofa nagyban sopánkodott vevői

előtt a nagy drágaság miatt. Panaszkodott, hogy keveset keres, nem telik ételre kenyérré. Panaszát a napnál is fényesebben bizonyította be férje, ki éppen akkor érkezett a piacra — elázottan. — Nem telik ételre, mert kell a pénz férjemuramnak — itatra. — Most is épen azért kereste fel élete párját, hogy pár kupicára valót kérjen tőle. Azonban felesége megtagadta a kérését, mire férje kést rántott elő. A nagyajra elősiető rendőrök — látva a villogó kést — a pityókás férjet bekísérték a rendőrségre, mielőtt a feleségét megsebesíthette volna.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakásban.

* **Közkívánatra a Margitfürdő fedett uszodája a jó meleg időjárás következtében ismét megnyílt.** Bérletjegyek nem érvényesek, hanem 20 krajcáros kedvezményes uszodajegygyel lehet csak fürödni.

x **Iskolai idényre** füu kalapok, sapkák, ingek és nyakkendők feltűnő olcsón **Feketénél.**

x **Tigris veres barna foltos vadász vizsla Rón** névre hallgat megszokott; megtaláló illő jutalomba részesül Eötvös utca 51. sz.

Nyakkendő ajándékok 1 koronátó feljebb Feketénél

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

S Z I N H Á Z.

(—) **Bölyny József intendáns lesz.** Hónapokkal ezelőtt teljesen megbízható forrásból hírül adtuk, hogy Tisza István gróf reaktiválja a királyi operánál az intendánsi állást, melyre Bölyny Józsefet, a kolozsvári Nemzeti Színház két ízben volt intendánsát szemelte ki. Azóta több ször híre járt, hogy a kolozsváriak lépéseket tesznek, mozgalmat indítottak Bölyny Józsefnek az új színház intendánsává való kinevezése érdekében; de Bölyny ismételen kijelentette, hogy az állást el nem fogadja. A budapesti reaktiválás azonban most már befejezett dolog és föltétlenül illetékes helyről vett értesülés alapján jelenthetjük, hogy Nagy Bölyny József a magyar királyi opera intendánsa lesz. Az új intendáns kinevezése október közeére várható.

(—) **(A vidéki színészet bajai.)** A főváros és vidék színházi életének valóságos tükré a *Színház és Élet* művészeti hetilap, melynek legújabb száma rendkívül gazdag, aktuális tartalommal jelent meg. Cikkei közül kiválnak Bohemia Urai Dezsőtől. A színész szerepe Hegyi Arankától, kiről egész oldalas képet közöl, a színészközpont felvételi vizsgáról. Jegyzetek a vidéki színészetéről a Kassai Szt. Mihály kápolnáról írott cikke. —

olytípusú aktióját a Budai állandó Színház érdekében, beszámol a fővárosi nyári színházokról. Közöl érdekes Amerikai levelet Calvé asszonyról, továbbá Jegyzeteket, Krokít, regényt, Gyönyörű képek díszítik a dustartalmu lapot. A *Szt. Mihály kápolna* felszentelése Klobucsár tábornokné, Szabó Mariska, Borostyán Sári, Odri Árpád arcképei, valamint saját aktuális felvétele a színész vizsgáról, s'b. A *Színház és Élet* egyes száma 24 fillérért kapható minden ujságárusitónál. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest Baross-utca 59.

TÁVIRATOK.

A japán orosz háború.

Port-Artur ostroma.

London, szept. 12. A japán osztrómó sereg újra megtámadta Port Arthurt, miközben egy egész japán hadoszlop a levegőbe repült. Az oroszok a támadást visszaverték.

A mandzsuriai harcokról.

London, szept. 12. Mukden körül újabb ütközet nem volt. A japánok erősítéseket kapnak. A Tokióból elindult új csapatok már elhagyták Hirosimát és utat vannak Niucsang felé, ahonnan vasúton eljutnak Liaojangba.

Lujza hercegnő ügye.

Páris, szept. 12. Lujza hercegnő és Stimmer dr. ügyvéd közt még folynak a tárgyalások. Az a titokzatos harmadik, aki szöktetésénél segített. Fritz lovassági hadnagy, aki adósságai miatt lemondott rangjáról.

A rozsnói püspök lemondott.

Rozsnyó, szept. 12. Ivánkovics János püspökkel megtörtént a békés megegyezés. A püspök beadta lemondási kérvényét úgy a királynak, mint a pápának. Ennek ellenében a püspök évi négyezer korona kegydíjjal kolostorba vonul. A püspökséget ezuttal hosszabb időre nem töltik be, míg az anyagi ügyeket nem sikerül rendbehozni. Addig egy püspöki vikárius fogja kormányozni az egyházmegyét.

Uj magyar napilap Fiumében.

Fiume, szept. 12. Szerdán, e hónap 14-én új magyar napilap indul meg Fiumében. Az új napilapnak a tengerpart lesz a címe, s főszerkesztőként Kovács Zoltán, a Budapesti Hírlap volt jeles munkatársa, szerkesztőként pedig Murai Jenő hírlapíró fog szerepelni. Az új lap mely naponta a délutáni órákban jelenik meg, immár a második magyar nyelvű napilapja Fiumének.

Letartóztatott szerkesztő.

Trieszt, szept. 12. Az *Il Sole* antiszemita lap szerkesztőjét kitüntérgalmazásáért letartóztatták. Lapjában egy trieszti orvost azzal vádolt, hogy egy előkelő hölgyön tiltott műtétet végzett.

Egy honvédőrnagy balesete.

Pécs, szept. 12. Novotny Fülöp honvédőrnagy az Abaligeten tartott gyakorlatnál tegnap reggel lovával elbukott. Oly szerencsétlenül esett le, hogy lábát törte és belső sérüléseket szenvedett. — Hordágyon vitték Pécsre. Állapotta aggasztó.

Zsidóellenes zavargások.

Pétevár, szept. 12. A Smielában 4-én és 5-én történt zavargásokról az orosz távirati ügynökségnek a következőket jelentik Kiewből: Egy zsidó kereskedő bántalmazott egy parasztasszonyt, kit azzal gyanúsított, hogy gabonát lopott. Erre néptömeg verődött össze és 100 házat és 150 üzletet elpusztított és kifosztott, melyek zsidók tulajdonát képezték. Szeptember 4-én este egy 60 zsidóból álló csoport verekedést kezdett keresztényekkel. Mikor a zsidók a keresztényekre lőttek, rendőrséget hívtak, akik revolverüket használták. Eközben 2 ember megsebesült. 5-én reggel több száz vasuti munkás a hatóság beleavatkozása miatt vasuton Smielába ment, ahol a zavargások ismétlődtek. A zavargás elnyomására katonaságot kértek, amely fegyverét használta, miközben 3 ember súlyosan és sokan könnyen megsebesültek. Sok embert elfogtak.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 12. Buzakinál jó, vételkedv élénk. — Szilárd iránzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba 15, közben 7 és fél fillérral drágább áron. Egyébb gabonafajták közül rozs, tengeri és árpa 10-15 fillérral drágább. Idő: szép.

Buza októbere	10.38-39
„ 1905 áprilisra	10.71-72
Ros októberre	7.70-71.
„ 1905 áprilisra	8.07-08.
Zab októberre	7.05-06
„ 1905 áprilisra	7.35-36
Tengeri augusztusra	7.20-21.
„ szeptemberre	7.76-77.
„ 1905 májusra	7.26-27
Répece augusztusra	11.80-90

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével
ajánlják kitűnő minőségű
fiú és leány fehérneműket

harisnya, kötények, matracok,
paplanok stb. stb. nagy raktárát.
Intézetbeli növendékek-
nek előírás szerint.

Határozott árak!

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált passztes, sárga vagy barna bőrtnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-körút 24. (Briefadresse Wien III.)
Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife Mindenütt kapható

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

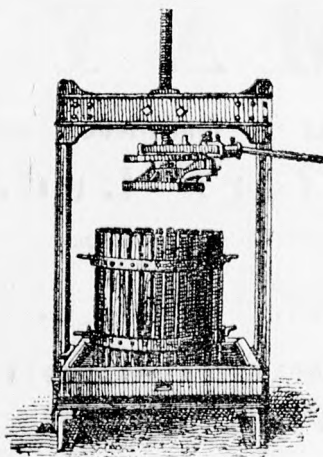
!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy !!
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és !!
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

URSUS

a legtökéletesebb borsajtó!

Az Ursus borsajtó következő előnyökkel bír: Vasgerenda és szabadalmazott nyomó fejszerkezet által a lehető legmagasabb nyomáserő, csekély embererő igénybevételével érhető el.

Az Ursus borsajtó aljrésze fából van a vasgerenda szerkezetbe illesztve, hogy a szőlő lé vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése nem fordul elő.

Az Ursus borsajtóból a törköly egy darabban vehető ki.
Az Ursus borsajtó szerkezete felülmulhatatlan szoliditás erős.

Porcellán kályhák budweissi és honi gyártmányban Meidingi rendszerű és öntött vaskályhák és legjobb minőségű kályhák. Cserépkályhák átrakásánál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a feltűnést keltő új találmányu Multiplikator betétet felelősség mellett ajánlom.

Fürdőkádak és vasbutorok nagy raktára.

Tóth Gyula DEBRECEN,
Piac utca 20. és 27.

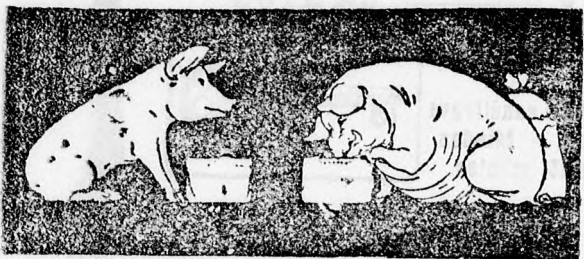

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a hatyu szabad gyógyszer-tárban.

CHOCOLAT KOHLER
világhírű finom gyártmány
Egyedüli elárúsító nagyban Magyarországon:
BRÁZAY KÁLMÁN
BUDAPEST VIII. József körút 37-39

Gazdak figyelmébe

Manhattan nélkül Manhattan porral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlalni aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

14 sport. Használatának költsége igen csekély és dusan megterül 100 kgl. 50. kor. klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvétellel hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki utca 15.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

cukrászdámat

szeptember hó 13-tól kezdve

Piac-utcán

a Lamprecht-palotába helyeztem át.

Midőn fényesen berendezett új helyiséget b. figyelmökbe ajánlom, kérem hogy eddigi b. pártfogásukkal továbbra is támogatni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Riesz Lipót

cukrász.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához o
Epe-szappan. }

Serail-crème. nappali használatra.

Seail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsás és krém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerészek uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszer-tárába Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszer-tárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

BORSOS KATA cégnél, **DEBRECEN.**

„MAYER“ gépgyár

vas és fémöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

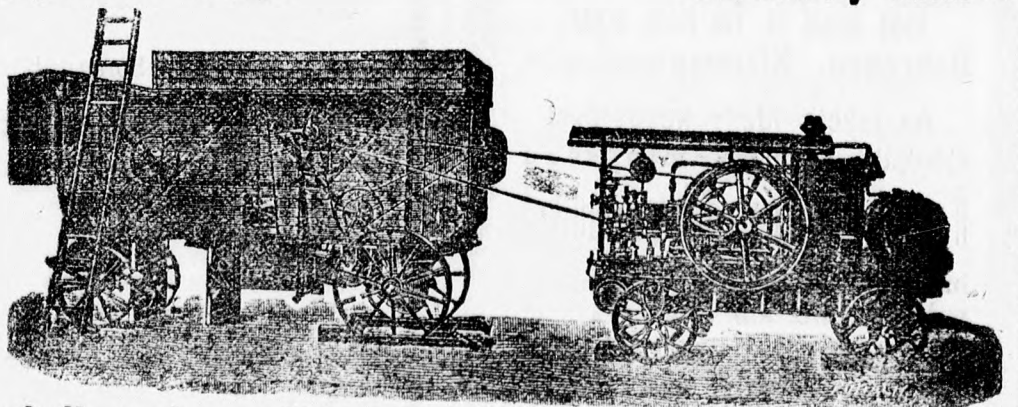
Raktár: Budapest, V. Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő} _{szervezetű} Benzin- és szivó-gázmotorokat

1-50
lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek
Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva

**Malomépítészeti
Különlegesség**

Osborne D. M.-féle

Új hengerszékek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Telj. műalmi berendezések. Legújabb szekezetű esaváros és szabad. kir. víznyomású ber. satók. világhírű amerikai arató és kaszál gépek magyarországi kiválólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kivántra ingyen és bérmentve külön költségvetést ingyen